

Акционерлік қоғам акционерлерінің бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығын іске асыру қағидаларын бекіту туралы және одан бас тарту

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қазандағы № 253 қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 20 желтоқсанда № 17971 болып тіркелді.

Р Қ А О - н ы ң е с к е р т п е с і !

Осы қаулы 01.01.2019 бастап қолданысқа енгізіледі

"Акционерлік қоғамдар туралы" 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Қоса беріліп отырған Акционерлік қоғам акционерлерінің бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығын іске асыру қағидалары және одан бас тарту бекітілсін.

2. Мыналардың:

1) "Акционерлік қоғам акционерлерінің бағалы қағаздарды басымдықпен сатып алу құқықтарын іске асыру және одан бас тарту қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 13 ақпандағы № 31 қаулысының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7460 болып тіркелген, 2012 жылғы 16 маусымда "Егемен Қазақстан" газетінде № 324-329 (27403) жарияланған);

2) "Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 19 желтоқсандағы № 250 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13001 болып тіркелген, 2016 жылғы 12 ақпанда "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) бекітілген Өзгерістер енгізілетін Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерінің тізбесі 11-тармағының күші жойылды деп танылсын.

3. Банктік емес қаржы ұйымдарын реттеу департаменті (Көшербаева А.М.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде "Республикалық құқықтық ақпарат орталығы" шаруашылық

жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберуді;

3) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2), 3) тармақшаларында және 4-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар басқармасы (Терентьев А.Л.) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

5. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ж.Б. Құрмановқа жүктелсін.

6. Осы қаулы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

*Ұлттық Банк
Төрағасы*

Д. Ақышев

Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
2018 жылғы 29 қазандағы
№ 253 қаулысымен
бекітілді

Акционерлік қоғам акционерлерінің бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығын іске асыру қағидалары және одан бас тарту

1. Осы Акционерлік қоғам акционерлерінің бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығын іске асыру қағидалары және одан бас тарту (бұдан әрі – Қағидалар) "Акционерлік қоғамдар туралы" 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес әзірленді және акционерлік қоғам (бұдан әрі – қоғам) акционерлерінің қоғамның жарияланған акцияларын немесе қоғамның жай акцияларына айырбасталатын басқа бағалы қағаздарды, сондай-ақ қоғам бұрын сатып алған және сататын көрсетілген бағалы қағаздарды (бұдан әрі – орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздар) басымдықпен иелену құқығын іске асыру тәртібін және одан бас тартуды айқындайды.

2. Қоғамның бағалы қағаздарын басымдықпен иелену құқығына сәйкес қоғамның акционерлеріне орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды иелену ұсынысын қоғам өз акционерлерінің назарына мынадай әдістердің бірімен:

1) Қағидалардың 5-тармағына сәйкес орталық депозитарийдің қоғамға ұсынған орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығына ие акционерлер тізіміне сәйкес қоғамның әрбір акционеріне көрсетілген ұсыныстан тұратын жазбаша хабарламаны (бұдан әрі – жазбаша хабарлама) жіберу арқылы;

2) көрсетілген ұсынысты Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасына сәйкес айқындалған қаржылық есептілік депозитариінің (бұдан әрі – қаржылық есептілік депозитарии) интернет-ресурсында қазақ және орыс тілдерінде жариялау арқылы жеткізеді.

Егер қоғамның акционері орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ол туралы мәліметтер жоқ номиналды ұстаушының клиенті болса, қоғам акционерлеріне олардың бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығына сәйкес орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды иелену ұсынысын өз акционерлеріне қаржылық есептілік депозитариінің интернет-ресурсында қазақ және орыс тілдерінде жариялау арқылы жеткізеді.

3. Жазбаша хабарламада немесе қаржылық есептілік депозитариінің интернет-ресурсындағы жарияланымда мынадай ақпарат көрсетіледі:

1) орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздардың саны мен түрі;

2) олардың түрлері бойынша орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздардың санына орналастырылған акциялар (қоғам сатып алғандарды шегергенде) санының арақатынасы;

3) Заңның 16-бабының талаптарын есепке ала отырып бағалы қағаздарды төлеу мерзімі көрсетілген орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды иелену шарттары;

4) осындай шешімді қабылдауға уәкілетті қоғам органы белгілеген орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды орналастыру (сату) бағасы;

5) мыналарды көрсете отырып, басымдықпен иелену құқығына сәйкес акционер орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды иеленуге өтінім (бұдан әрі – өтінім) беретін почталық мекен-жайы:

қоғамның бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығына сәйкес орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды иелену мәселелері бойынша қоғам акционерлерімен осындай әрбір почта мекен-жайлары арқылы қарым-қатынас жасайтын тұлғалардың тегі, аты әкесінің аты (ол бар болса) байланыс деректемелері;

андеррайтер (эмиссиялық консорциум) арқылы қоғамның орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарын орналастыру (сату) кезіндегі андеррайтердің (эмиссиялық консорциумның) атауы.

4. Заңның 16-бабында белгіленген иелену шарттарына сәйкес қоғамның орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарын иеленуге қажетті жеткілікті

мөлшердегі акциялары жоқ акционер орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды басқа акционерлік қоғамдармен жалпы меншік құқығында сатып алуына болады.

5. Орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығына ие акционерлердің тізімін қоғамның уәкілетті органының қоғамның бағалы қағаздарын орналастыру (сату) туралы шешім қабылдау күнінің басында (00 сағат 00 минут) қоғамның бағалы қағаздарын ұстаушылар тізілімдері жүйесінің деректері негізінде қоғамның жазбаша өкіміне сәйкес орталық депозитарий жасайды.

6. Акционер өтінім беретін мерзім акционердің қоғамның жазбаша хабарламасын алған немесе қаржылық есептілік депозитариінің интернет-ресурсында қазақ және орыс тілдерінде бағалы қағаздарды орналастыру (сату) туралы ақпарат жарияланған күннен кейін күнтізбелік 30 (отыз) күнді құрайды.

Жарияланған акцияларды орналастыруға, сондай-ақ қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органының талабы бойынша Қазақстан Республикасының қаржы заңнамасында белгіленген пруденциалдық және өзге нормалар мен лимиттерді орындау мақсатында бұрын сатып алынған акцияларды сатуға ниеті бар қаржы ұйымының акционері өтінім беретін мерзім қаржы ұйымының акцияларды орналастыратыны (сататыны) туралы жазбаша хабарлама немесе қаржылық есептілік депозитариінің интернет-ресурсында қазақ және орыс тілдерінде қаржы ұйымының бағалы қағаздарды орналастыратыны (сататыны) туралы ақпаратты жариялау арқылы хабардар еткен күннен кейін 5 (бес) жұмыс күнін құрайды.

7. Қағидалардың 5-тармағына сәйкес орталық депозитарий орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығына ие акционерлер тізімін жасаған күннен бастап және осы акционерге өтінім беру үшін берілген Қағидалардың 6-тармағында белгіленген мерзім аяқталғанға дейінгі кезеңде қоғамның акционері акцияларды иеліктен шығарған кезде егер акциялардың бұрынғы иесі мұндай өтінімді бермеген болса, осы құқық акцияның жаңа меншік иесіне көшеді.

Акциялардың жаңа иесі өтініміне қоғамның акцияларына меншік құқығын растай отырып, орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінен алынған үзінді-көшірмені қоса береді және өтінімде акциялардың бұрынғы иелері болған жеке тұлғаның тегін, атын, әкесінің атын (ол бар болса) не заңды тұлғаның атауын көрсетеді.

Егер акциялардың бұрынғы меншік иесі орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ол туралы мәліметтер жоқ номиналды ұстаушының клиенті болса, акциялардың жаңа меншік иесі өтініміне қоғам акцияларына меншік құқығын растай отырып, орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінен алынған үзінді-көшірмені, сондай-ақ акциялардың бұрынғы иесінің мұндай өтінімді бермегенін растап, орталық депозитарийден хабарламаны қоса береді.

Орталық депозитарий (номиналды ұстаушы) Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзім ішінде қоғамның бағалы қағаздармен жасалған мәмілелерін тіркеу кезінде акциялардың жаңа меншік иесін қоғамның акцияларын орналастыру (сату) туралы хабардар етеді. Қоғам осы мерзімді есептеу туралы ақпаратты орталық депозитарийге бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімі жүйесін жүргізу жөніндегі шартпен белгіленген мерзімде ұсынады.

8. Қоғам акционерінің өтінімінде мынадай мәліметтер көрсетіледі:

- 1) қоғам акционері иеленуге ниет білдірген бағалы қағаздардың саны және түрі;
- 2) егер қоғам акционері жеке тұлға болса, акционердің не оның уәкілетті өкілінің тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса), жеке басын куәландыратын құжаттың деректемелері, тұрғылықты жері, қолы;
- 3) егер қоғам акционері заңды тұлға болса, заңды тұлғаның атауы мен орналасқан жері, оның бірінші басшысының не Қазақстан Республикасының қаржы заңнамасына сәйкес оның мүдделерін білдіруге уәкілетті өзге де тұлғаның қолы.

9. Егер қоғамның акционері ол туралы мәліметтер орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жоқ номиналды ұстаушының клиенті болса, орталық депозитарий өтінімді акционердің жазбаша өтінімі негізінде жасалған номиналды ұстаушының жазбаша тапсырмасына сәйкес Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзімде ұсынады.

Орталық депозитарий ұсынған өтінімде мынадай мәліметтер көрсетіледі:

- орталық депозитарийдің клиенттеріне тиесілі бағалы қағаздардың саны және түрі;
- орталық депозитарийдің клиенттері иеленуге ниет білдірген бағалы қағаздардың саны және түрі;
- орталық депозитарийдің атауы мен орналасқан жері, оның бірінші басшысының не Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оның мүдделерін білдіруге уәкілетті өзге де тұлғаның қолы.

10. Қағидалардың 9-тармағында көзделген жағдайда қоғам акционерінің не орталық депозитарийдің жазбаша нысанда жасалған өтінімі оның тапсырылғаны туралы хабарламамен бірге тапсырыс-хатпен жіберіледі не жазбаша хабарламада немесе қаржылық есептілік депозитариінің интернет-ресурсындағы жарияланымда көрсетілген мекенжай бойынша акционер немесе оның уәкілетті өкілі өз қолына береді. Акционер немесе оның уәкілетті өкілі өз қолына берген жағдайда өтінім 2 (екі) данада жасалады және өтінімнің екінші данасына алған күні мен уақыты, оны алған адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) және қойған қолы көрсетіле отырып оның алынғаны туралы белгі қойылады.

Егер қоғам акционері не орталық депозитарий берген өтінім Қағидалардың 9-тармағында көзделген жағдайда Қағидалардың талаптарын бұза отырып жасалған

болса, қоғам (андеррайтер, эмиссиялық консорциум) мұндай өтінімді анықталған бұзушылықтарды жою және Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзім шегінде өтінімді қайтадан беру үшін қоғам акционеріне не орталық депозитарийге қайтарады.

11. Қағидалардың 9-тармағында көзделген жағдайда қоғамның акционерлері мен орталық депозитарийден Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзім аяқталғанға дейін өтінімдер түскеннен кейін қоғам (андеррайтер, эмиссиялық консорциум) осы өтінімдерді орындайды.

12. Қоғамның акционерлері, сондай-ақ орталық депозитарий Қағидалардың 9-тармағында көзделген жағдайда, өтінімдерін Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзімде ұсынбаса, онда қоғам (андеррайтер, эмиссиялық консорциум) көрсетілген мерзім өткен соң бағалы қағаздарды орналастырады (сатады).

13. Қоғамның акционері орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды басымдықпен иелену құқығынан бас тарту жөнінде шешім қабылдаса, қоғамның акционері немесе орталық депозитарий Қағидалардың 9-тармағында көзделген жағдайда қоғамға орналастырылатын (сатылатын) бағалы қағаздарды иеленуден жазбаша бас тарту (бұдан әрі – жазбаша бас тарту) береді.

Акционердің қоғамға жазбаша бас тартуды беруі Қағидалардың 6-тармағында көзделген мерзімде жүзеге асырылады.

Қоғам акционерінің не орталық депозитарийдің жазбаша бас тартуы оның тапсырылғаны туралы хабарламамен бірге тапсырыс-хатпен жіберіледі не жазбаша хабарламада немесе қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсындағы жарияланымда көрсетілген мекенжай бойынша акционер немесе оның уәкілетті өкілі өз қолына береді. Акционер немесе оның уәкілетті өкілі өз қолына берген жағдайда жазбаша бас тарту 2 (екі) данада жасалады және жазбаша бас тартудың екінші данасына алған күні мен уақыты, оны алған адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса) және қойған қолы көрсетіле отырып оның алынғаны туралы белгі қойылады.

Егер қоғам акционері не орталық депозитарий берген жазбаша бас тарту Қағидалардың 9-тармағында көзделген жағдайда Қағидалардың талаптарын бұза отырып жасалған болса, қоғам (андеррайтер, эмиссиялық консорциум) мұндай жазбаша бас тартуды анықталған бұзушылықтарды жою және Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзім шегінде жазбаша бас тартуды қайтадан беру үшін қоғам акционеріне не орталық депозитарийге қайтарады.

Қоғам акционерінің ұсынған жазбаша бас тартуында мынадай мәліметтер көрсетіледі:

қоғам акционері басымдықпен иеленуге құқылы бағалы қағаздардың саны және түрі ;

қоғам акционері басымдықпен иелену құқығын іске асырудан бас тартатын бағалы қағаздардың саны және түрі;

егер қоғам акционері жеке тұлға болса – акционердің не оның уәкілетті өкілінің тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болса), жеке басын куәландыратын құжаттың деректемелері, тұрғылықты жері, қолы;

егер қоғам акционері заңды тұлға болса – заңды тұлғаның атауы мен орналасқан жері, оның бірінші басшысының не Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес оның мүдделерін білдіруге уәкілетті өзге де тұлғаның қолы.

Егер қоғамның акционері ол туралы мәліметтер орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жоқ номиналды ұстаушының клиенті болса, орталық депозитарий жазбаша бас тартуды акционердің жазбаша өтінімі негізінде жасалған номиналды ұстаушының жазбаша тапсырмасына сәйкес Қағидалардың 6-тармағында көрсетілген мерзімде ұсынады.

Орталық депозитарийдің ұсынған жазбаша бас тартуында мынадай мәліметтер көрсетіледі:

номиналды ұстаушының клиенттеріне тиесілі бағалы қағаздардың саны және түрі;

басымдықпен иелену құқығына сәйкес номиналды ұстаушының клиенттері иеленуге тиіс болған бағалы қағаздардың саны және түрі;

номиналды ұстаушының клиенттері басымдықпен иелену құқығын іске асырудан бас тартқан бағалы қағаздардың саны және түрі;

орталық депозитарийдің атауы мен орналасқан жері, оның бірінші басшысының не Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес оның мүдделерін білдіруге уәкілетті өзге де тұлғаның қолы.

14. Егер қоғамның жарғысында қоғамның бағалы қағаздары орналастырыла (сатыла) бастаған күннен кейін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын төлеудің өзге мерзімі көзделмеген болса, акционер басымдықпен иелену құқығы бойынша орналастырылатын (сатып алынатын) бағалы қағаздардың ақысын төлеуді оларды иеленуге өтінім берген күннен кейін күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде жүзеге асырады.

Қаржы ұйымының басымдықпен иелену құқығы бойынша иеленетін акцияларына ақы төлеуді акционер оларды иеленуге өтінім берген күннен кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

Осы тармақтың бірінші және екінші бөліктерінде белгіленген басымдықпен иелену құқығы бойынша иеленетін акциялардың немесе қоғамның жай акцияларына айырбасталатын басқа да бағалы қағаздардың ақысын төлеу мерзімдері бойынша талаптар Қазақстан Республикасының Үкіметі республикалық мемлекеттік меншікке иелік етуге уәкілеттік берген мемлекеттік органның акцияларды иелену жағдайларына қолданылмайды. Қазақстан Республикасының Үкіметі республикалық мемлекеттік меншікке иелік етуге уәкілеттік берген мемлекеттік орган басымдықпен иелену құқығы бойынша иеленетін акциялардың немесе қоғамның жай акцияларына айырбасталатын басқа да бағалы қағаздардың ақысын төлеуді оларды иеленуге өтінім берген күннен кейін 12 (он екі) ай ішінде жүзеге асырады.

15. Акциялардың немесе қоғамның жай акцияларына айырбасталатын басқа да бағалы қағаздардың Қағидалардың 14-тармағында белгіленген мерзім өткен соң ақысын төлемеген жағдайда өтінім жарамсыз болып саналады.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ